Beantwoording technische vragen voor de Commissie Zorg, Welzijn en Samenleving van woensdag 28 oktober 2026 agendapunt 7.

Vragen van : Democraten Hilversum
Aan wethouder : F.G.J. Voorink
Over : Voortgang bibliotheek

De bibliotheek is een in veel opzichten essentiële voorziening en de vestiging in de Gooise Brinkpassage kan een belangrijke impuls voor het centrum betekenen. Wij maken ons dan ook grote zorgen over de situatie zoals die zich heeft ontwikkeld en de vooruitzichten die dat met zich meebrengt. Teneinde te verkennen hoe een dergelijke gang van zaken in de toekomst voorkomen kan worden hebben wij ter voorbereiding op het politieke gesprek daarover in de commissie van 28 oktober nog enkele aanvullende technische vragen.

1. *Alvorens tot borgstelling over te gaan heeft u de businesscase voor advies voorgelegd aan een extern juridisch bureau. Kunt u dit advies -zonodig vertrouwelijk- delen met de raad?*

2. *Kunt u ook de businesscase zelf (zowel de oorspronkelijke als de gewijzigde) met de raad delen?*

3. *Begrijpen wij goed dat bij de borgstelling voorwaarden zijn gesteld, maar niet ten aanzien van doelmatig professioneel toezicht op de bouwbegeleiding, budgetbewaking, risicobeheersing en deskundige sturing?*

4. *Wanneer zijn door de bibliotheek wijzigingen in de businesscase aangebracht die hebben geleid tot de constatering dat deze niet langer sluitend was? Hoeveel tijd ligt er tussen wijziging en constatering?*

5. *De eerste signalen van vertraging en meerkosten kwamen in het eerste kwartaal van 2025. Dat heeft een jaar later geleid tot intensivering van de ambtelijke toetsing. Mogen wij, zonder daar nu een oordeel aan te verbinden, vragen waarom dat zo lang geduurd heeft?*

6. *De verkoopopbrengst van de bibliotheek aan de ’s-Gravelandseweg was niet voldoende om de investering in de nieuwe bibliotheek te dekken. Kunt u aangeven met welke opbrengst rekening was gehouden?*

7. *Heeft u ook bij de tweede borgstelling advies gevraagd aan de concerncontroller en aan een extern juridisch bureau? Zo ja, hoe luidden de adviezen?*

Rob Docter
Democraten Hilversum

Antwoord -penvoerder is Norine Terpstra +31356291659

Beantwoording:

1. *Alvorens tot borgstelling over te gaan heeft u de businesscase voor advies voorgelegd aan een extern juridisch bureau. Kunt u dit advies -zonodig vertrouwelijk- delen met de raad?*
   Antwoord:
   Het bureau heeft ons geadviseerd over de wijze van verlenen van de borgstellingen, zodat deze voldoen aan de wet- en regelgeving rondom staatssteun. Hun rapport zit als bijlage 'Advies staatssteun inzake financiële impuls bibliotheek Hilversum' bij het raadsvoorstel 'Financiële impuls bibliotheek'.
   Het is dus niet zo dat de gehele businesscase door dit bureau is getoetst. Wel heeft de bank op basis de businesscase het verstrekken van de hypothecaire lening aan de bibliotheek goedgekeurd.

2. *Kunt u ook de businesscase zelf (zowel de oorspronkelijke als de gewijzigde) met de raad delen?*
   Antwoord:
   Eerdere versies van de businesscase zijn met de gemeenteraad gedeeld bij de raadsvoorstellen 'De nieuwe bibliotheek in het hart van de stad' (1097984) van 21 september 2022 en 'Verzoek tweede borgstelling bibliotheek' (1509483) van 16 oktober 2024. Hierop is geheimhouding opgelegd.
   In de afgelopen periode heeft de bibliotheek meerdere keren hun businesscase geactualiseerd, zoals we ook schetsen in onze brief van 24 september 2026 en het raadsvoorstel 'Financiële impuls bibliotheek Hilversum'. Hieruit bleken steeds wisselende bedragen met betrekking tot het tekort, een aanleiding voor onze conclusie dat we onvoldoende zekerheid kunnen vinden in de businesscases zoals aangeleverd door de bibliotheek. Ons inziens zijn deze daarom niet geschikt om te delen. Ons voorstel voor het inhuren van externe adviseurs moet o.m. leiden tot zekerheid over de definitieve hoogte van het tekort. Ons streven is dat hier begin 2027 meer duidelijkheid over ontstaat, waarna wij uw raad zo spoedig mogelijk informeren over de actuele situatie.

3. *Begrijpen wij goed dat bij de borgstelling voorwaarden zijn gesteld, maar niet ten aanzien van doelmatig professioneel toezicht op de bouwbegeleiding, budgetbewaking, risicobeheersing en deskundige sturing?*

Antwoord:
Bij de borgstelling zijn diverse voorwaarden gesteld, ook voor wat betreft inzicht in de financiële situatie gedurende de looptijd van de borgstelling en een actieve informatieplicht voor de bibliotheek. Het projectteam van de bibliotheek is uitgebreid met bouw- en financiële deskundigheid in 2023 en 2024. De bibliotheek is gehouden aan het verstrekken van financiële en inhoudelijke voortgangsrapportages, waar ook een risicoanalyse met beheermaatregelen onderdeel van uitmaakt.

4. *Wanneer zijn door de bibliotheek wijzigingen in de businesscase aangebracht die hebben geleid tot de constatering dat deze niet langer sluitend was? Hoeveel tijd ligt er tussen wijziging en constatering?*
Antwoord:
In onze brief van 24 september 2026 schetsen we o.m. het tijdspad omtrent de niet langer sluitende businesscase, onder het kopje 'financiële impact vertraging'. In de eerste helft van 2026 en recent op 24 juli j.l. leverde de bibliotheek een naar hun mening sluitende businesscase aan. Wij concludeerden anders, en verzochten de bibliotheek om onze aanmerkingen te verwerken. In het tweede en derde kwartaal van 2026 hebben wij op diverse momenten aanvullende vragen gesteld en opmerkingen gegeven over documenten van de bibliotheek, met het verzoek aan hen om uitleg/bijstelling. In september j.l. deelden de directie en Raad van Toezicht van de bibliotheek aan het college mee dat een tekort in de businesscase bestaat. Direct hierop volgend is uw raad geïnformeerd met bovengenoemde brief.

5. *De eerste signalen van vertraging en meerkosten kwamen in het eerste kwartaal van 2025. Dat heeft een jaar later geleid tot intensivering van de ambtelijke toetsing. Mogen wij, zonder daar nu een oordeel aan te verbinden, vragen waarom dat zo lang geduurd heeft?*
Antwoord:
De bibliotheek heeft gedurende 2025 en 2026 haar risicoanalyse en inzicht in werkkapitaal, eigen vermogen en liquiditeit stapsgewijs herzien. Dit is mede een gevolg van voortschrijdend inzicht tijdens een bouwproces. De verbouwing en bijbehorende aanbestedingen vinden gefaseerd plaats, vervolgens wordt elk aanbestedingsresultaat in de businesscase verwerkt.
Gedurende 2025 constateerden wij oplopende risico's in het project. Met name vanaf de tweede helft van 2025 hebben we in de cyclus van ambtelijke en bestuurlijke overleggen veel tijd en overtuigingskracht ingebracht om het inzicht en risicoprofiel te verbeteren. Toen wij in de eerste helft van 2026 een tekort op de businesscase constateerden hebben wij de contactmomenten geïntensiveerd.

6. *De verkoopopbrengst van de bibliotheek aan de 's-Gravelandseweg was niet voldoende om de investering in de nieuwe bibliotheek te dekken. Kunt u aangeven met welke opbrengst rekening was gehouden?*

Antwoord:
Het verkoopproces is door de bibliotheek als toenmalige eigenaar van het pand uitgevoerd. In eerste instantie leverden de biedingen niet het verwachte resultaat op, en heeft de bibliotheek verwachte opbrengst bijgesteld. In een tweede ronde is het pand wel verkocht en de verkoopwaarde in de businesscase verwerkt. Indien gewenst kunnen wij bij de bibliotheek nagaan of wij specifieke financiële informatie kunnen delen.
Hierbij merken wij op dat het nooit de bedoeling is geweest dat de verkoopopbrengst van de huidige locatie de volledige investering in de Gooische Brink zou dekken. De dekking van de businesscase heeft altijd bestaan uit verschillende elementen, waar de verkoopopbrengst van de huidige locatie, een hypothecaire lening, huurinkomsten en subsidies zoals IW en Dumava onderdeel van uitmaakten.

7. *Heeft u ook bij de tweede borgstelling advies gevraagd aan de concerncontroller en aan een extern juridisch bureau? Zo ja, hoe luidden de adviezen?*
Antwoord:
Ja, ook bij de tweede borgstelling heeft de concerncontroller advies gegeven. Mede op basis hiervan is het raadsvoorstel 'Verzoek tweede borgstelling bibliotheek' (1509483, 16 oktober 2024) opgesteld. En ook is hierbij advies gevraagd aan een extern juridisch bureau, specifiek over de wijze van het verlenen van de borgstelling in het kader van wet- en regelgeving rondom staatssteun (zie ook het antwoord op vraag 1).